

háló

A Szociális Szakmai Szövetség hírlevele IX. évfolyam 3. szám 2003. március

BEKÖSZÖNTŐ

E - szokásosnál rövidebb -
beköszöntőnkben csupán
jelezni szeretnénk, hogy
2003-ban is a **tavalyi áron**
és a **tavalyi terjedelemben**
fogunk megjelenni (tehát a
12 lapszám mindössz-sze-
sen **192** oldalon!) - ez biz-
tos. Ami sajnos kevésbé
biztos, az a **HÁLÓ** megje-

lenéseinek időpontja, s ezért előre is olvasóink szíves
elnézését kérjük. Terveink szerint Hírlevelünk idén **4**
alkalommal fog megjelenni kb. **40** oldalas „vastag” un.
„átmetszően tematikus”, és **8** alkalommal kb. **8** oldalas
„vékony” un. „hírlevél” típusú számként. Tervünket - mint
látható - már az első hónapban, a rengeteg érdekes hír közlése
miatt „megdupláztuk”, s az így „összevont” szám miatt
júliusban „nyári szünetet” tartunk. Mindennek ellenére
bízunk benne, hogy a lap változatlan ára és folyamatosan
megújuló arculata, Olvasóink egyre nagyobb megelégedését
eredményezi. (a szerk.)

MI TÖRTÉNT A „3SZ” SZOCIÁLIS PÁRBSZÉD FÓRUMAIN?

A szociális ágazat alábbi megyei Párbeszéd Fórumain
elhangzott vélemények, hozzászólások a **3SZ honlapjára**
feltett jegyzőkönyvekben **olvashatók**:

(<http://www.3sz.hu/szakproginde.html>):

A **lezajlott** fórumok az alábbi időpontok szerint kereshetők:

2002. december 10. = **SZOLNOK**
2002. december 11. = **GYŐR**
2002. december 16. = **SZOMBATHELY**
2002. december 17. = **BUDAPEST**

1. szekció: Család, gyermek és ifjúságvédelem területén
működő segítő szervezetek
2. szekció: Egészségkárosodott és fogyatékos személyek
segítő szervezetei

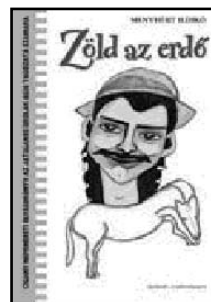
3. szekció: Szakmai szolgáltató és szakmai érdekvédelmi
szervezetek
4. szekció: Időseket támogató segítő szervezetek
5. szekció: Szociálisan különösen nehéz helyzetben lévők
segítő szervezetei

2002. december 18. = **TATABÁNYA**
2003. január 10. = **DEBRECEN**
2003. január 13. = **BÉKÉSCSABA**
2003. január 15. = **EGER**
2003. január 16. = **KAPOSVÁR**
2003. január 20. = **SZÉKESFEHÉRVÁR**
2003. január 20. = **SALGÓTARJÁN**
2003. január 20. = **NYÍREGYHÁZA**
2003. január 24. = **ZALAEGERSZEG**
2003. január 24. = **PÉCS**
2003. január 28. = **SZEKSZÁRD**
2003. január 30. = **SÁROSPATAK**

SZAKMAI DILEMMÁK

RASSZISTA (?) TANKÖNYV ALSÓTAGOZATOSOKNAK

(Magyar Hírlap, 2003. február 8.)

Rasszista kijelentéseket is tartalmaz az a cigány népismereti tankönyv, amelyet az általános iskolák alsó tagozataiban használnak - hívta fel a figyelmet Orsós János, egy roma egyesület kurátora. A könyvben az olvasható, hogy a romák egyik fő foglalkozása a hóhérság volt, s Dózsa György kínzó eszközeit is ők készítették. A kiadványt, amely az előző ciklusban az oktatási tárca tankönyvpályázatának díjnyertes alkotása lett, most szakértők vizsgálják. A 26. oldalon olvasható, Orsós János által kifogásolt szövegrész pontosan a következő:

„Nevüket a dogo, azaz dög szóból kapták. Az elhullott
állatokat megnyúzták, bőrüket kidolgozták és eladták. A
városok köztisztasági munkáit is ők végezték. A hóhérok is

közülük kerültek ki. Ha a kutyák túlságosan elszaporodtak, nekik kellett azokat elpusztítaniuk. Nem voltak szegények. 1715-ben Szigetvár katonai parancsnoka adómérséklést kért a városban lakó cigányok számára a vármegyétől. Levelében leírta, hogy minden évben kétszer, sőt gyakrabban ezek a cigányok tisztítják meg a várost övező árkokat. Az utcákról az összes szemetet elhordják, a kivégzések alkalmával pedig segítenek a hóhéroknak. Olyan munkát végeznek el, amire sem a környékbeli parasztokat, sem pedig a császári katonákat nem kényszerítheti.”

Könyvészeti adatok: Menyhért Ildikó: Zöld az erdő. Konsept-H Könyvkiadó, 1999. A kötet az általános iskolák alsó tagozatai számára készült, az illusztrációkat Szécsi Magda készítette, a benne található fotók a Néprajzi Múzeum archívumából valók. A könyvet az oktatási miniszter 1999-ben az Országos Kisebbségi Bizottság javaslatára T511.795/1999. számon tanácskönyvvé nyilvánította. A könyvet Bíró Mária tervezte. Forrás: <http://www.romapage.hu/kultura/index.php?kozep=mh030208.htm>

SZOCIÁLIS MUNKÁSOK SZAKMAI KAMARÁJÁNAK EGYES SZABÁLYOZÁSI KÉRDÉSEIRŐL

Előzmények

A Szociális Szakmai Szövetség már hosszabb ideje szorgalmazza azt, hogy létrejöjjön a szociális munkások szakmai kamarája. Az előkészítő munkálatok során a „Hivatásfejlesztő Munkabizottság” kidolgozott egy javaslatot a kamara szabályozási koncepciójáról. 2002-ben a Szociális Szakmai Szövetség újra indította az előkészítő munkákat. A 3SZ Elnöksége 2003. január 17-én megtárgyalta a **Szöllősi Gábor** által kidolgozott, aktualizált szabályozási koncepciót, melyet ezennel **szakmai vitára bocsátunk**. (Hozzászólásaitokat hön pedve várjuk!)

A szakmai kamarákkal kapcsolatos fő tudnivalók

A szakmai kamara köztestület, azaz olyan, önkormányzattal és nyilvántartott tagsággal rendelkező szervezet, amelynek létrehozását törvény rendeli el. A kamara a tagságához, illetőleg a tagsága által végzett tevékenységhez kapcsolódó közfeladatot lát el. A szervezet egyszerre viseli a társadalmi szervezet és az állami szerv jezeit. Társadalmi, mert a törvény keretei között maga határozza meg szervezetét és működését; és mert a hivatásra jellemző szakkérdésekben önállóan foglal állást. Állami, mert a kamara szervezetének és működésének alapvető kereteit az állam szabályozza, és mert a kamara egyes kérdésekben közhatalmat gyakorol. A szakmai kamara lényege, hogy az állam egyes közfunkciók gyakorlását átruhazza a hivatás tagjait képviselő szervezetre. A két legfontosabb funkció, melyet a kamarákra szoktak bízni, a következő: Egyrészt annak eldöntése, hogy a konkrét

személy jogosult-e művelni a hivatást. Másrészt annak elbírálása, hogy a hivatás gyakorlója etikusan illetve szakszerűen gyakorolja-e a hivatását.

A kamara létrehozásával kapcsolatos főbb kérdések

(1.) A kamara nem szervezeteket, hanem személyeket tömörít. (A kamara lényege a hivatás gyakorlásához kapcsolódó egyes közfeladatokat átvétele és a hivatás tagjai nevében történő gyakorlása. A kamara létrejötte után is szükség lesz a Szociális Szakmai Szövetségre, a különféle egyesületek, a szakszervezetek működésére.) A kamarai működés nem terjed ki a laikusként végezhető tevékenységekre. (Más kérdés az, hogy milyen feladatok esetében kell megkövetelni a szakmai ismereteket és szakmai felelősséget.)

(2.) Szakmai kamara kizárólag arra hozható létre, hogy egy, pontosan körülhatárolható szakma hivatásszerű művelőinek tevékenységét szabályozza. A szociális ágazatban ma egyedül a szociális munkának van esélye a kamarai szerveződésre.

(2.1.) A kamara olyan eszköz, mellyel egy - társadalmilag kellően elismert - hivatás tagjai átvesszik az államtól a hivatás feletti kontroll egy részét. Azt, hogy a szociális munka megérett a kamarai szabályozásra, a következő érvek támasztják alá:

- A szociális munka eléggé homogén szakma ahhoz, hogy kellő egyértelműséggel elválasztható legyen minden más szakmától.
- A szociális munka magas szintű szakmai ismereteket, intellektuális tevékenységet, önálló szakmai döntéseket igényel. A szociális munkássá váláshoz elengedhetetlen a szociális szakirányú felsőfokú végzettség megszerzése.
- A szociális munkásnak szakmai illetve etikai szabályok betartásával kell eljárnia. A szociális munka minőségét, az elkövetett szakmai és etikai hibákat a hivatás művelői meg tudják ítélni, mások azonban nem képesek rá.
- A szociális munka közvetlenül érinti az igénybevevő személyét, ezért bizalmi viszonyt tétel fel. Az igénybevevő kiszolgáltatót a szociális munkásnak, ezért külső védelemre szorul.
- A szociális munka fontos a társadalom és az állam számára.

Amennyiben létrejön a szociális munkások szakmai kamarája, akkor csak a kamara bejegyzett tagjai végezhetnek hivatásszerű szociális munkát, és csak a kamara bírálhatja az etikai és szakszerűségi vitákat (bizonyos kivételektől eltekintve).

(2.2.) Kérdés, hogy a szociális tevékenységet végzők mely szinttől kezdve sorolandók a szociális munkásokhoz.

Bármely kamara csak egyetlen, körülhatárolt szakmára terjedhet ki, nem pedig a szociális ágazat különféle szakmáira. Ágazati kamara nem létezik. Ezért a szociális ágazatban sem lehet minden szaktevékenységet a kamarához sorolni. Kamarai szerveződésre csak akkor van eshetőség, ha diplomához kötött tevékenységről van szó. Gondolni kell a kamarai szabályok hatására is: Annak reális esélye van, hogy csak az végezhesen szociális munkát, aki kamarai tag. Nehéz lenne viszont kamarai tagsághoz kötni az összes szociális intézményi munkakört.

(2.3.) Kérdés, hogy a diplomás szintű munkát végzők közül kire terjedjen ki a kamarai tagság és kire nem.

A tagság meghatározása nem teoretikus és nem öncélú kérdés. Akit bejegyeznek kamarai tagnak, az jogosult a meghatározott tevékenységek gyakorlására. Ezért egyrészt meg kell húzni azt a kört, akik a kamara tagjává válhatnak. Másrészt meg kell húzni azt a kört, amely tevékenységek csak kamarai tagként művelhetők.

A Szociális Szakmai Szövetség eddig sosem határozta meg pontosan azt, hogy kit tekint szociális szakembernek, vagy éppen szociális munkásnak. Ez a befogadó hozzáállás kellően érthető egy társadalmi szervezet esetében. Akkor azonban, amikor egy kamara tagjainak köréről és az általuk végezhető tevékenységek meghatározásáról van szó, nélkülözhetetlené válik a határok pontos meghúzása. (A 3Sz persze ezután is lehet éppen annyira befogadó, mint eddig.)

Alapelvként kell elfogadni, hogy csak az válhat a kamara tagjává, aki megfelelő főiskolai vagy egyetemi végzettséggel rendelkezik.

- Nyilván megfelelő a magyar jogszabály szerinti felsőfokú szociális alapképzésben szerzett végzettség.
- Egyes vélemények szerint mérlegelni kell, hogy a szociálpedagógus végzettségek közül melyek fogadhatók el a szociális munkás kamarai tagsághoz
- Megfelelőnek kell tekinteni a szociális szervező végzettséget
- Mérlegelni kell, hogy vannak-e más, alapképzésben szerzett végzettségek, melyek önmagukban jogot adnak a kamarai tagságra
- Mérlegelni kell, hogy a nem szakirányú végzettséggel rendelkezőket valamely további feltétel feljogosíthatja-e a kamarai tagságra (pl. szociális szakvizsga, meghatározott szakirányú továbbképzésben szerzett végzettség, stb.)
- Rendelkezi kel a külföldön szerzett oklevelek egyenértékűségéről

(3.) A Szociális Szakmai Szövetségnek az a határozott szándéka, hogy az, aki ma jogszerűen tölti be szociális jellegű munkakörét, az a kamara létrejötte után is folytathassa munkáját. Az viszont nem lenne ésszerű és nem lenne méltányos, ha ez a szabály a már pályán lévőket is korlátozná. Őket tehát nem kamarai taggá kellene tenni, hanem - mindaddig, amíg betöltik állásukat - felmenteni a kamarai tagság, mint követelmény alól.)

(4.) A kamara létrehozásának egyik fő célja az, hogy a jövőben csak az kezdhesen hozzá a szociális munkás hivatás gyakorlásához, akit bejegyeznek a kamara tagjai közé. Ezért meg kell határozni, hogy mely szakmai tevékenység gyakorlásához szükséges a kamarai tagság.

(4.1.) A csak kamarai tagként művelhető tevékenységet törvényben kell definiálni. (Jelenleg miniszteri rendeletek határozzák meg az egyes munkakörök betöltésének képesítési feltételeit. A jövőben az említett törvényi szabály fölébe helyeződik a rendeletek munkaköri képesítési előírásainak.)

(4.2.) A törvényben úgy kell definiálni a szociális munkát, hogy egyrészt alkalmas legyen a tevékenység specifikumának kifejezésére, másrészt ne gátolja az egyes résztevékenységek más szakma keretében történő művelését.

Kiindulópontot jelenthet a szociális munka bármely közkeletű definíciója. Bár meglehetősen hosszú, de kellően ismert a szociális felsőoktatás alapképzési szakjainak képesítési

követelményeiről szóló 6/1996. (I. 18.) Korm. rendelet megfogalmazása:

(A képzési cél): Szakemberek képzése, akik ... a problémák megoldásához szükséges valamennyi lehetséges erőforrás mozgósításával alkalmasak szociális munka, azaz olyan szakmai tevékenység ellátására, amely segít javítani, illetve helyreállítani az egyének, családok, csoportok és közösségek élet- és működőképességét, valamint hozzájárul az ehhez szükséges komplex feltételek megvalósításához. E tevékenység az ember és a komplex módon értelmezett környezete között fennálló viszony módosítására, javítására irányul.

A képzés célja továbbá olyan ismeretek nyújtása, illetőleg készségek, képességek és értékek kifejlesztése, amelyek lehetővé teszik az alábbi feladatok megoldását valamennyi lehetséges erőforrás mozgósításával:

- a társadalom (gazdasági, politika, kultúra stb.) működési szabályszerűségeinek felismerése és elemzése;
- a társadalmilag kedvezőtlen helyzeteket létrehozó okok feltárása, majd mindazon eszközök mozgósítása, amelyek ezen okok kialakulását megelőzhetővé teszik, illetőleg kedvezőtlen hatásokat tompítják;
- a különböző élethelyzetekben kialakuló szociális problémák felismerése, ezek társadalmi összefüggésben való szemlélete;
- az egyének, családok és közösségek problémamegoldó képességének javítása saját gazdasági, társadalmi, érzelmi, biológiai, családi és személyközi okokból fakadó szociális problémáik felismerésére és megoldására;
- kapcsolatteremtés az egyének és közösségeik, valamint ezek nehéz élethelyzetének javítását szolgáló társadalmi és állami intézményekkel jog- és érdekérvényesítő képességeik fejlesztésének érdekében;
- az adott szociálpolitikai intézmény- és eszközrendszer fejlesztésének és megújításának kezdeményezése társadalmi, intézményi szakmai és politikai szinten;
- a szociális szolgáltatások fejlesztése és új szolgáltatások létrehozása;
- a szaktudás elismertetése a szociális munka számos területén, a szociális munka kompetenciahatárainak kijelölése, együttműködés más szakemberekkel, más szakmák bevonása a szociális munka illetékességi körén kívül eső problémák megoldásába.

(4.3.) A törvénynek meg kell határoznia azokat a területeket, amelyeken az említett tevékenység csak kamarai tagként végezhető.

(4.3.1.) Megjelölhetők azok az ellátórendszerek, amelyeken belül csak kamarai tagként végezhető a tevékenység (függetlenül a munkakör elnevezésétől). Eldöntendő, hogy melyik ellátórendszereket evezze meg a törvény

(Példa: A fent meghatározott tevékenységet a Szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény által szabályozott ellátások körében csak az végezheti, aki tagja a kamarának. A meghatározott tevékenységet akkor is csak kamarai tag végezheti, ha feladatát nem az állam, az önkormányzat által fenntartott intézmény alkalmazottjaként látja el, függetlenül a munkavégzésre irányuló jogviszonya jellegétől és munkakörének megnevezésétől.)

(4.3.2.) Kérdés, hogy ezeken az ellátórendszereken kívül is feltétele legyen-e a kamarai tagság a szociális munkás tevékenységnek.

Hozzászólásokat várjuk pl.: 3sz@interware.hu

SZEMPONTOK ÉS JAVASLATOK A SZOCIÁLIS KÉPZÉS RENDSZERÉNEK TOVÁBBFEJLESZTÉSÉRE

(A cikk teljes terjedelmében olvasható a www.3sz.hu
honlapon)

A vázlat az Iskolaszövetség és a Wesley János Lelkészképző Főiskola közösen szervezett, 2003. február 3-4-iki tanácskozására készült.

1. Kiindulási pontok

A témakör teljes körű átgondolásakor az alábbi *tényezőkből* célszerű kiindulni:

- Adott szakmai képzés minősége jelentős mértékben meghatározza és/vagy befolyásolja a szakma fejlődőképességét és professzionalizálódását. Különösképpen így van a viszonylag fiatal és nem társadalmi jelentőségének megfelelően elismert szociális munka esetében.
- A szociális szakképzés és a felsőfokú szociális alapképzés viszonylag koncepcionális módon, egységes rendszerbe foglaltan alakult ki Magyarországon az elmúlt 10-13 évben, ugyanakkor a felsőfokú szakirányú továbbképzések, az iskolán kívüli továbbképzések¹, és a szakvizsga különböző elemei egymástól szinte függetlenül, esetlegesen, az egyes iskolák, szakminisztériumi koncepciók, különböző kapacitások, érdeklődés és érdekek alapján. Következésképp nem alakulhatott ki koherens szociális képzési rendszer.
- Kialakult a középiskolák, főiskolák, egyetemek szintjén a képzés iskolai hálózata, felsőfokú szakirányú továbbképzések indultak el.
- Megszülettek az egyes szociális képzésekről és az alkalmazási feltételekről szóló kormány- és minisztériumi rendeletek.
- Jelentős tanterv- képzésfejlesztési és oktatás-módszertani tapasztalat gyűlt össze az iskolarendszerű képzésekben, folyamatosan zajlik a tapasztalatok elemzése (ld. képzéssel kapcsolatos konferenciák, műhelyek, fórumok, tanulmányok, kiadványok). A szakminisztérium illetékesei és a jogszabályalkotók nem mindig súlyának megfelelően kezelik az iskolarendszerű képzésekben összegyűlt és elemzett tapasztalatokat, sokszor figyelmen kívül maradnak már megtermelt értékek (ld. szakirányú továbbképzések koncepciói és képzési tapasztalatai). Lényegesen több tapasztalat gyűlt már össze és került elemzésre, mint amennyit tetten lehet érni a továbbképzések és a szakvizsgával kapcsolatos jogszabályokban, illetve e rendszer működtetésében és irányításában.
- Megszületett az iskolán kívüli szociális továbbképzéssel és a szociális szakvizsgával kapcsolatos (egyszer már módosított) minisztériumi rendelet, de ezekből valójában nem derül ki a szociális szakvizsga funkciója. Létrejöttek

¹ Megjegyzés: az 'iskolarendszerek kívüli' fogalom használatát indokolja a szakirányú továbbképzés és a továbbképzés fogalom határozottabb elkülönítése, ill. hogy utóbbiakon és a szakvizsgákon nem iskolai bizonyítványok kiadására kerül sor.

és működnek a szakvizsgával kapcsolatos szakmai grémiumok, vizsgaközpontok.

- Elkezdődtek az iskolán kívüli szociális szakmai továbbképzések és a szakvizsgák, elkezdődött azok tapasztalatainak összegyűjtése.

Összességében megállapítható: a magyarországi szociális képzés fejlődése fordulóponthoz érkezett: az alapképzések kialakulása és eddigi fejlődése alapján a szakma fejlődése szempontjából kiemelkedő feladat a jövőben az *alap és továbbképzés koherens rendszerre fejlesztése, ill. a szakvizsga elhelyezése ebben.*

Megjegyzendő: A képzés bármilyen módon történő devalválására utaló intézkedés, jogszabály és szervezeti működés az egész szakma presztízsének és minőségének csökkenésével jár. Ezek többször tetten érhetők voltak az elmúlt 10-13 évben (pl. a képzésre szánt erőforrások csökkenése, a jelenlegi továbbképzési és szakvizsgával összefüggő rendszerben rejlő igazságtalanságok, egyes képzési formák figyelmen kívül hagyása, adott iskolák és a képzés egészének érdekkülönbségei, stb.).

Megállapítható továbbá: az ESZCSM részéről van akarat a jelenlegi helyzet megváltoztatására, az iskolán kívüli továbbképzés és szakvizsga szabályozásának módosítására.

2. Koherens képző rendszer kialakítására, fejlesztésére való törekvés

A szociális munka lényegéből, a korszerű képzésmethodikai elvekből és kultúrából kiindulva a szociális képzés területén a jelenleginél lényegesen nagyobb hangsúlyt kellene tenni a rendszerszemléletű megközelítésre, a *különböző rendszerek átgondoltabb összehangolására, a hatékony koordinációra*. Kulcskérdés, hogy miképpen fűggnék össze, és milyen rendszert alkotnak az egyes szociális munkakörökhöz kapcsolódó képesítési előírások - a szakképzettségek - a különböző szintű képzések, ill. milyen viszonyban vannak a különböző elemek egymással célokban és működésben.

Ebből igen fontos *fejlesztési szempontok és feladatok* következnek:

- *Figyelemmel kell kísérni más szakmák képzési, továbbképzési rendszereit*, működési tapasztalatait, különösen figyelembe veendő a társadalomtudományi, a közgazdasági, a pszichológus, az egészségügyi és a pedagógus képzés tapasztalatait.
- Az EU csatlakozás miatt alapvetően *figyelembe kell az európai felsőoktatási és szakképzési törekvéseket*, rendszereket és gyakorlatot (vö: Bolognai folyamat), továbbá az élethosszan tartó tanulásra (lifelong learning) vonatkozó törekvéseket.
- Pontosan *definiálni szükséges* a szakirányú továbbképzések, az iskolarendszeren kívüli továbbképzés és a szakvizsga funkciót.
- A teljes képző rendszer fejlesztésekor fontos szempont a képzésben résztvevő személy egyéni karrierútjának figyelembe vétele, azaz
 - o *akadémiai irány* - BA/BSc-MA/MSc-Phd
 - o *szakmai irány* - szakképzés-BA/BSc-(MA/BSc)/szakiirányú továbbképzés/iskolarendszeren kívüli tovább-

képzés közötti kapcsolódások (átjárhatóság, konvertálhatóság) megtalálása.

- A munka folyamatát illetően először a rendszer egészét kellene megalkotni, és csak azután elkészíteni és módosítani a kereteket szabályozó rendeleteket.

A képző rendszer egyik elképzelhető modellje (a nem teljesség igényével)

Képzési forma	Funkciók – feladatok
Felsőfokú alapképzések	Általános, alapozó képzések specializálódás nélkül. Felkészülni a bolognai folyamatból adódó feladatokra: a duálisról a kétciklusú képzésre való áttérés, törekvés a szak- és a képzési struktúra összhangjának megteremtésére.
Felsőfokú szakirányú továbbképzések	A szakmán belüli specializációk, többlet tudás, a folyamat méltó zárásával a szociális szakvizsgával. Ezért a jelenleginél egységesebb paramétereket (kb. 80-120 kredit, 2400-3000 munkaóra, 3-4 féléves képzési idő) alapul véve bővíteni szükséges a szakirányú továbbképző szakok választékát. Az iskolák közötti koordináció érvényesítésével egy-egy képző központ vállalhatna egy-egy szakirányú továbbképzés kidolgozását és beindítását. A szakvizsga megszerzése így egyes speciális munkakörökben való alkalmazásnál jelentene előnyöket.
Iskolarendszeren kívüli továbbképzések	A szakma fejlődésének időszerű kérdéseiről, a jogszabályok változásairól ad aktuális tudást a szakmában dolgozó valamennyi alkalmazott számára előírt kötelezettséggel, 5-7 éves továbbképzési ciklusban, előírt pontok megszerzésével.

Ezzel a rendszerrel a szociális képzéseket és végzettségeket közelebb lehet hozni a társszakmák képző rendszeréhez (vö.: szakpszichológus, szakközgazdász, szakpedagógus, szakorvos stb.).

Így nem maradnának figyelmen kívül a jelenlegi szakirányú továbbképzések és az e diplomával bíró szakemberek: a vezetők alkalmazásánál pl. a szociális menedzser végzettségűek, a családkezelőknél a gyermek- és ifjúságvédelmi szakirányú végzettséggel bírók. A fenti rendszerrel visszaállítható lenne a szakirányú továbbképzések - éppen a továbbképző és szakvizsga rendszer bevezetése miatt - igen gyorsan elvesztett presztízse.

Budai István
(ibudai@elender.hu)

Tudósítónktól: A téma legutóbbi egyeztető fórumán König Éva (ESZCSM) kijelentette, hogy az Iskolaszövetség módosítási javaslatait nem fogadja el a Minisztérium (?), s ezzel ő lezártnak tekinti az ügyet. (a szerk.)

Hozzászólásokat várjuk: 3sz@interware.hu
SZOCIÁLIS SZAKMAI SZÖVETSÉG
1094 Budapest Liliom u. 8. Tel.: (1) 216-2866

AZ ÖNVIZSGÁLATON ALAPULÓ MINŐSÉGBIZTOSÍTÁSI RENDSZER BEVEZETÉSÉNEK NÉHÁNY TAPASZTALATA A KÚTVÖLGYI ÚTI IDŐSEK OTTHONÁBAN

Minőség! Hát ez aztán egy igazi dzsumbuj! Maga a szó is mintha máris elkopott volna, pedig még csak most kezdtünk vele igazán megismerkedni. Tapasztalhatjuk, hogy ennek kapcsán egymásnak homlokegyenest ellentmondó vélemények és törekvések kerülnek ugyanarra a gyékényre. Merre van itt az „előre”?

Nyomul az ISO - ezerral! Miközben az egyik minőségbiztosítási konferencián az is elhangzott, hogy: „Az a nagy baj az ISO-val, hogy szinte bármire rásüthető. Ha pl. betonból készült mentőmellényeket gyártanánk, tán még az is megkaphatná az ISO minősítést, feltéve, ha a vállalt és ellenőrzött minőségben gyártanák.” A szociális szektorban feltehetően sose lesz általános követelmény, hogy intézményenként sok milliót költsenek a szolgáltatások ISO-sításra. A szakmai minőség azonban ennél jóval olcsóbb és közvetlen eredménnyel járó módszerekkel is garantálható. Ezek egyike a fővárosi Kútvölgyi úti idős otthonban kipróbált önértékelő módszer, melyről az alábbiakban **Kissné Márté Zsuzsanna** ad élménytelit, hiteles képet.

(További info: **Győri Péter**
(gyori.peter@yahoo.com))

A „MÉCS” LÉTREHOZÁSA, A MEGALAKULÁS

A minőségbiztosítási rendszer bevezetésénél még magunk sem tudtuk igazán, hogy mire is vállalkozunk, így aztán afféle „vak vezet világtalant” állapotban fogtunk hozzá az (ön)értékelő csoportok megalakításához.

A „**Lakói csoport**” kiválasztását rábíztuk az Érdekképviselői Fórumra, hogy jelöljenek tagokat. Először persze önmagukat jelölték, majd konszenzus született, elfogadván, hogy az „egyszerű lakók” közül is kell valaki a csoportba. Így aztán jó nagy létszámmal indultunk: 10 lakóval, aminek persze később meg is ittuk a levét, főleg technikai okokból.

A „**Hozzátartozói csoport**” megalakítása során a lakók megsértődtek, presztízskérdést csináltak abból, hogy tudják ők magukat képviselni, s ők ismerik a saját életüket stb., akkor meg minek kellene a hozzátartozók. Mikor ezt a kört lefutottuk, elkezdtek majdnem ugyanezt a hozzátartozók, hogy az ő mamájuk, papájuk stb. nem hülye, miért kellene ők ehhez. Végül az a kompromisszum született, hogy inkább a betegszobán lakó időseinket képviseljük a hozzátartozók.

A „**Dolgozói csoport**” megalakításával nem volt különösebb probléma, bár ha őszinte akarok lenni némi „főnöki” rábeszélés azért kellett.

A csoportok megalakítása körüli bonyodalmakból azt a következtetést szűrtük le, hogy gondosabb előkészítő munkára lett volna szükség. A már említett túl nagy létszám miatt az összes létszám 27 fő volt (10 lakó, 10 dolgozó és 7 hozzátartozó). Nehéz volt az időpontokat egyeztetni, főleg a hozzátartozókkal. Nehézkesen, de azért elindultunk. Majd szembesültünk a fénymásolás ördögi problémájával. Mivel mindenki „birtokolni” akarta a minősítési lapokat, ezért több száz oldalt kellett másolnunk.

Első lépésként a lakói csoport nem fogadta el a „Charta” szövegét. Teljes egyetértésben átfogalmazták, majd boldogan meg is szavazták. A „bent lakók jogai” című fejezetnél a gyűjtőfogalmak meghatározásait pontosították, saját értelmezésük szerint. A koordinátor és én - némi ellenállás után - hagytuk magunkat. Így némi csúszással ugyan, de sikerült megállapítanunk az intézményi alapértékek fontossági sorrendjét.

Már eddig is voltak izgalmaink, de a munka számomra itt kezdett igazán érdekessé válni. Jelesül például a dolgozói és a

hozzátartozói csoport első helyre sorolta a „Méltóság” értékét, míg a lakói csoportnál a „Függetlenség” nyerte el az első helyet.

Arra a következtetésre jutottam, hogy az értékek preferenciája a lakóknál leginkább az egészségügyi és a pszichés állapottól függ. Miért gondolom ezt? A hozzátartozói csoport tagjai többségükben a betegszobában lakó idősök rokonai voltak, a dolgozóknál pedig minden nagyképűség nélkül úgy érzem, használtak a házon belüli továbbképzések. Na de egészen más a helyzet az önmagukat ellátni tudó aktív lakóknál, akik elmondták azt, hogy már eleve a beköltözés tényével úgy érzik, sokat leadtak a függetlenségükből, vagy legalább is így élték meg azt.

A „Szabályok, szabályzatok” fontossága mindhárom csoportnál általában a 10-11. helyet foglalta el, míg én a kis bürokrata (nyakamban a revizorok jeges leheletével), a harmadik helyre soroltam azt.

Az egyes „minőségjelző tényezők” értékelésénél általánosan az volt a jellemző, hogy a dolgozói csoport értékelt a legszigorúbban. **Felfedeztük közösen az önkritikát!** Megfigyeltük azt is, hogy az egyes „tényező-csoportok” fontosságának megítélésénél, valamint a minőségjelző tényezők értékelésénél a lakók nem mindig voltak azonos véleményen, mivel más volt a fontos annak, aki egyedül lakik, és más annak, aki kétágyas szobában él. Ezek a nézetkülönbségek a „Privát szféra”, és a „Kényelem értéke” tényező-csoportoknál csúcsosodtak ki. Arra a megállapításra jutottunk (jelzem nem először), hogy **az otthon kétágyas lakrészei alkalmatlanok arra, hogy két egymásnak alapjában véve idegen ember az intim szféráját megtartva együtt éljen.**

Összességében rájöttünk arra is, hogy lakóinkat nem tájékoztatjuk kellő részletességgel az intézményben folyó adminisztratív feladatokról, adatszolgáltatási kötelezettségeinkről. Ezért intézkedési terv született ennek javítására: első lépésben találkozót szerveztünk, amelynek **„A nyilvántartások, és lakók találkozója”** címet adtuk. A „találkozó” technikai kivitelezése elég érdekesre sikerült. Minden adminisztrációból kivetítettünk egy példányt, a nevek eltakarásával. Még a társalgó is kicsinek bizonyult! Így - vérszemet kapva -, a nagy ebédelőben rakodtunk ki. Pont úgy, mint a piacon, az asztal mögé állt az a munkatárs, aki az adott adminisztrációs feladatot végezte. Volt olyan dolgozó, aki több asztal között rohángált. A lakóink megnézhatték a nyomtatványokat, kérdezősködhettek. Sűrű „Jézusmária” felkiáltások közepette összegezték a látottakat: „Most már értjük, miért jut ránk olyan kevés idő.” - mondták. Ha őszinte akarok lenni, mi magunk is megdöbbszünk a nyomtatványok, táblázatok, nyilvántartások irtózatossá halmazán.

A továbbiakban a kevésbé jó tapasztalatokról is beszámolnék. Nem voltam boldog, amikor kiderült az önellenőrzés során, hogy volt olyan terület, ahol bizony még nem vagyunk összehangban a lakók igényeivel, és sok esetben „túlgondoztuk őket”, és elvégeztünk olyan feladatot a lakó helyett, amelyet ők is meg tudtak volna tenni. Pl. a betegszobán volt olyan lakó, akit merő jóindulatból megettettem az ápolónő, holott mint utóbb elmondta, tud ő egyedül is enni, csak lassabban, nehézkesebben, mert remeg a keze. Tudom, hogy ez apróságnak tűnik, de az ördög a részletekben lakozik.

Rájöttünk arra is, hogy azokat a lakókat, akik természetüknél fogva jobban fel tudják hívni magukra a figyelmet, előtérbe tolvá személyüket, többször látogatjuk, több időt szentelve nekik, a csendes többség rovására, akik nem kérnek, nem is szólnak, ezért nekünk kell kitalálni azt, hogy mire is lenne szükségük, s ennek kapcsán meg kellett találnunk azokat a módszereket, csalafintaságokat, amellyel el tudtuk fogadtatni a segítséget.

Ezek a segítségek főleg a kényesebb kérdéseknél merültek fel, mint pl. az inkontinenciánál, a betét használata. Mivel az idősek alapvetően szemérmesek, és nem is akarnak erről a témáról beszélni, az intim szférájuk részeként kezelték a kérdést. A pszichológust és a szakorvosokat bevonva, a főnővér egyénre szabottan oldotta meg ezt a problémát.

Összességében elmondhatom azt, hogy az önvizsgálat során a kezdeti nehézségeket, és ügyetlenkedéseinket leszámítva - az önellenőrzést kibővítve egy úgynevezett kérdőívvel, amely minden területet érintően a dolgozók viselkedésére, munkavégzésére, az étel mennyiségére, és minőségére is rákérdez -, pontosan mérhető lett a szolgáltatásaink minősége, a legapróbb részletességgel. E módszerrel alkalmunk nyílt arra, hogy lakóink egyéni igényeikkel igazítsuk az ellátást, illetve feltárjuk hiányosságainkat, gyenge pontjainkat.

Ennek érdekében határoztuk meg a céljainkat és a működésünk dimenzióit. Arra jöttünk rá, hogy az egészségügyi, és a pszichoszociális gondoskodás területén paradigmaváltásra van szükség: Lakóinkat a szolgáltatás igénybevevőin túlmenően, a szolgáltatások aktív résztvevőinek, és alakítóinak kell tekintenünk. Az önvizsgálat hozzásegített minket ahhoz, hogy saját tevékenységünket kritikusan szemlélhessük, vizsgálhassuk. Így lehetőségünk nyílik arra is, hogy az általunk nyújtott szolgáltatásokat szisztematikusan fejleszteni tudjuk, s ez által is megszüntetjük a feladatok rutinszerű végzését. Célunk, hogy a lakók részesüljenek hozzáértő, megértő, érzékeny, egyénre szabott, és a szükségleteihez igazított gondoskodásban.

Kilenc irányelvet határoztunk meg: (1) Szükségletorientáltság (2) Önrendelkezés - Szabadság - Autonómia (3) Életkornak és kultúrának való megfelelés (4) Integráció (5) Partneri viszony - tisztelet (6) Individualizáció (7) Szerepkörök tágítása (8) Kompetenciák fejlesztése (9) Jogok és védelem.

Végző összegzésként úgy érzem, hogy azt is el kell mondanom, hogy a feladat nem volt könnyű, hiszen nem csak a vizsgált csoportokat kellett meggyőznünk, hanem, szinte az egész intézményi hierarchia különböző szintjein dolgozó munkatársakat is arról, hogy vegyenek részt a munkában, s fogadják el a tervezett változásokat.

Kissné Márté Zsuzsanna
(belatok7@axelero.hu)

A FORDÍTOTT CENTRÁL ÜGYRŐL

(Magyar Hírlap 2003. február 12.)

„Nem kellene ezek ide!”

Megvallom, engem csak az emberi ostobaság tud kétségbeesett dühre ingerelni. Az önmagáért való, vaksötétet árasztó, értelmetlen butaság. Képtelenség vitatkozni vele, mert nincsenek érvei, s nem lehet meggyőzni, mert kizárólag önmagára figyel. Ilyen

ostobaság-pöffenetről értesülhettünk a közelmúltban. A hír egyszerű: Törökbálinton mozgássérültek számára épülne lakópark, a környék lakosai azonban tiltakoznak, sőt bírósághoz fordultak, hogy ezt megakadályozzák.

Miért? Nincs józan ember, aki a legkevésbé is elfogadható érvet tudna mondani arra, hogy miért félnek a törökbálintiak a mozgássérültektől.

Több viharos lakógyűlést is tartottak a tiltakozók, de a makacs „Nem kellene ezek ide!” ismételtetésén kívül semmilyen értékelhető indoklás nem hangzott el. A tervezett lakópark mintegy százötven mozgássérültnek és családjaiknak nyújthatna európai szintű otthont, nálunk luxusnak számító egészségügyi ellátással. Hozzátehetnénk még, hogy az ilyen lakóparkok léte hazánkban mind sürgetőbb igény, mert az egész társadalom szégyene, hogy aktív, szellemi értékeket hordozó és nyújtó mozgássérültek százai kénytelenek lepusztult szociális otthonok hálótermeiben nyomorogni. Igen, ezt is felhozhatnánk érvként a törökbálinti lakópark mellett, de sajnos a valóságos helyzet egészen más.

A tervezett lakópark a magyar mozgássérültek legtöbbször semmit nem segítene, s ezt sem hallgathatjuk el. Az Arany Alkony Kht. és az amerikai tőkével működő Medicatus Kft. által építeni kívánt lakópark ugyanis nem a segítségre szoruló mozgássérülteknek épül. Aki megtekinti az Arany Alkony Kht. honlapját, a következőket olvashatja: „A magyar felsőosztály és a nyugati hazatelepülő magyarság igényeire alapozva hozzuk létre a törökbálinti, kertvárosi lakóparkot, ahol egy új - hazánkban egyedülálló - ellátási struktúrát kívánunk megvalósítani. Egy százötven fős, emelt szintű nyugdíjas-otthon mellett lakóparkot hozunk létre mozgássérültek, hátrányos helyzetűek részére, a magas szintű elhelyezést és szolgáltatást igénylő időskorúak számára.”

A tervezett lakások ára négyzetméterenként 210 ezer forint. Mindebből egyértelműen kitűnik, hogy a lakópark semmit sem fog javítani a valóban segítségre szoruló, fiatal, magyar mozgássérültek helyzetén. Mindezek ismeretében elgondolkodtató, hogy az Arany Alkony Kht. adakozásra felszólító hirdetését hónapokig láthattuk a televízió képernyőjén, s ez enyhén szólva szemérmetlen svindlire utal. A „magyar felsőosztály” és a „nyugati hazatelepülő magyarság” mozgássérült tagjai, akik képesek megfizetni a tervezett luxus lakópark árait, talán nem a legjobb alanyok arra, hogy adakozzunk nekik.

Ennek az ügynek tehát egyik oldala sem bizalomgerjesztő. Számomra sokkal megdöbbentőbb a környék lakosainak reakciója a „mozgássérült” szóra.

„Nem kellene ezek ide!” - zengik a törökbálintiak. Próbáljunk logikai úton rábukanni az indokokra. Alig ötven évvel korábbi szociológiai felmérések bizonyítják, hogy Magyarországon akkoriban még szinte általános volt a hit, hogy a fogyatékos emberen átok ül. Az úgynevezett egészségesekek borzadva fordultak el a fogyatékoság bármely formájától.

Majd jött a szocializmus, amely azt az elvet vallotta, hogy az utcákról el kell tüntetni a koldusokat, és minden fogyatékos zárt intézetben kell elhelyezni, mert rontják a szocializmus önképét. A vidéki kastélyokból kialakított szociális hodályokat, az azokban megvalósított elfekvőket pedig „szocialista egészségügyi gondoskodásnak” hazudták. Akit nem zártak intézetbe, az sem mozdult ki otthonról, hiszen munkát

úgysem kaphatott, közlekedni csak kínkeservesen lett volna képes – nem volt rá szükség a szocializmus építéséhez.

A törökbálintiak érveléséből az elmúlt negyven év szocialista sötétsége árad. Mitől félnek Törökbálint lakosai? Talán attól, hogy a mozgássérültek elfoglalják az összes parkolót? Nem hinném: a lakóparkhoz garázsokat is terveztek. A boltosok, vendéglősök berzenkednek talán, mert úgy vélik, a Centrál kávéház pervesztése után majd nekik is rámpát kell építeniük?

Érdemleges választ senki sem ad. Kapunk helyette mást: „Miből akarják ezt a mozgássérültek fenntartani? Segélyből?” – teszi fel a kérdést az egyik tiltakozó. Nos, erre kapásból azt kell válaszolni: mi köze hozzá? Őt sem firtatják a mozgássérültek, hogy miből tartja el a családját. A befektetők honlapján olvasható koncepció egyébként is nyilvánvalóvá teszi, hogy olyan vásárlókat, bérlőket várnak, akiknek nagyon is van mit a tejbe aprítaniuk.

A leendő szomszéd érdeklődéséből ráadásul feldereng a kérdező rejtett félelme is; hogy majd az ő pénzét (segélyét?) veszik el, és adják a mozgássérülteknek. Ez pedig sejteti, hogy a kérdező (s vele bizony társadalmunk nagy része) még ott tart, hogy a fogyatékos mind segélyből él, nem tud pénzes kereső foglalkozást űzni. Valakinek fel kellene világosítania a kérdezőt, hogy vannak jól kereső ügyvédek, programozók, művészek, mérnökök stb., akik valamilyen fogyatékkal élnek, s hogy a mai világban már nem csupán izomerővel lehet pénzt keresni.

A bíróság dönteni fog, hogy a lakosság tiltakozása vagy a józan ész, a valóban civilizált emberhez méltó eszmeiség nyerjen-e teret. Én azonban a lakópark megépítése ellen vagyok. NE kapjon Törökbálint európai színvonalú létesítményt, NE emelkedjen ezáltal a város rangja, és NE növekedjék a környék lakosai által birtokolt házak értéke sem. Valamint NE kényszerítsék a mozgássérülteket (akár a felső osztályból, akár külföldről érkeznek) ellenséges, a sötét középkorban megrekedt gondolkodású környezetbe. Törökbálint lakosainak egy része (tisztelet a többieknek!) vizsgát tett emberségből, toleranciából, intelligenciából, és megbukott. Mi pedig reménykedjünk, hogy ez a hátborzongató mentalitás elkerüli hazánk más területeit, különben az EU-csatlakozáskor a sérültjeivel Törökbálint-módi szerint bánó országgal joggal mondhatják a tagállamok: „Nem kellenek ezek ide!”

Böszörményi Gyula

(http://www.magyarhirlap.hu/Archivum_cikk.php?cikk=62625&archiv=1&next=0)

A BÍRÓSÁG SEM AKADÁLYMENTES

(RTL-klub Online, 2003. január 24. 10:45)

Miközben a Fővárosi Bíróság arra kötelezte a Centrál Kávéházat, hogy tegye azt 120 napon belül átjárhatóvá a mozgássérültek számára is, a pert indító kerekesszékes kényszerült Nagy Bendegúz segítő nélkül nem tudott bejutni annak a bíróságnak az épületébe, amely a döntést hozta. A Fővárosi Bíróság szóvivője szerint a bíróság akadálymentes: egy „lépcsőjáró szerkezettel” biztosítják a mozgássérültek bejutását.

NYÍLT NAP A NÉPEGÉSZSÉGÜGYI PROGRAMRÓL

(Népszabadság, 2003. február 7.)

Több mint kétszáz civil, köztük egyházi, szakmai szervezetek képviselője vett részt február 6-án, a Parlamentben, az Egészség Évtizede Johan Béla Nemzeti Program társadalmi vitáján. A parlament egészségügyi bizottsága által szervezett nyílt napon az Országgyűlés elnöke, az egészségügyi és a környezetvédelmi miniszter mellett a munkaügyi, a környezetvédelmi, az ifjúsági és sportminisztérium államtitkárai is részt vettek.

MITŐL TART LEGINKÁBB?

(Civil Rádió, 2003. január 30.)

A WWF kutatási eredményei alapján, a magyar és a nyugat-európai lakosság közötti különbséget élesen szemlélteti, hogy míg nálunk a lakosság legnagyobb aggodalommal az egészségügyet és a szegénységet, a szociális kirekesztettséget szemléli, addig a Nyugat-Európában élők az erőszaktól és a munkanélküliségtől tartanak a leginkább.

AZ IMF NEHEZTEL MAGYARORSZÁGRA

(Üzleti 7, 2003. február 17.)

A Nemzetközi Valutaalap (IMF) Magyarországról készített összegzése szerint elkerülhetetlen a közszférában a bérfelfüggyasztás, a túlköltekezéssel fenyegető szubvenciók és szociális kiadások racionális újragondolása.

ET - ORSZÁGJELENTÉS

Ezt írja rólunk a *nonprofit.hu*, 2003. február 11.-én:

„Ma Magyarországon a legrosszabb keresetűek közé tartoznak a szociális munkások, miközben a társadalom elvárja tőlük, hogy pl. különösen a téli hidegben a rászorulókat támogatásban és az adományok szétosztásában oroszlánrészt vállaljanak.

A szociális munkások szaktudása nélkülözhetetlen a magyarországi civil szféra erősítéséhez is. Az Európa Tanács országjelentéseiben az szerepel, hogy a szegénység elleni küzdelmet nem tartják elégségesnek Magyarországon. A tavalyi jelentés három problémakört említett: (1) a roma lakosság felzárkóztatását és helyzetének javítását, valamint (2) a környezetvédelemmel és (3) a mezőgazdasággal kapcsolatos elmaradások javítását.”

ELSŐ HAZAI CIVIL BÁL

A nonprofit szektor bája, hogy még nem volt bálja. 2003. február (télutó hava) 22-én ez a hamvas báj is lekerült a szektorról, mert a Nemzeti Táncszínház összes termeiben, a Non-profit Pénzügyi Központ Alapítvány rendezésében sor került a civilek első hazai báljára is.

3SZ - NŐI SZOCKAFÉ

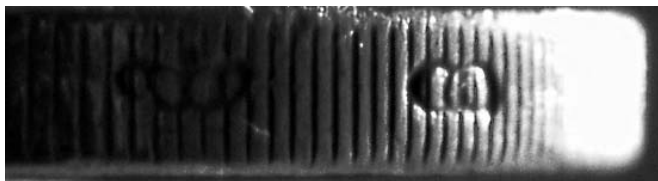
A 3SZ Szockafé „A szociális munka ma” című sorozatának februári beszélgetését **”Sajátos női nézőpont a szociális munkában”** címmel tartottuk a Liliom utcában, február 18-án. A beszélgetésre mindenek előtt olyan kollégákat hívtunk, akiket érdekelt olyan újító szolgáltatások fejlesztése, amelyek elsősorban nőknek szólnak, és a sajátosan női problémákban kínálnak segítséget, legyen szó akár a családon belüli erőszak áldozatainak vagy egyedülálló idős és fiatal nők, prosztituáltak, pszichiátriai beteg nők, elváltak, várandós és kisgyermekes anyák segítségéről. Azokat hívtuk, akik anyathomokban, hajléktalanszállókon, családsegítő szolgálatoknál, idősgondozó intézményekben (hogy csak néhányat említsünk a sok közül) kísérleteznek e megközelítéssel. Szívesen megszólaltattunk volna olyan klienseket is, akik be tudnának számolni arról, hogy nehéz helyzetükben mi jelentett segítséget, de ez most nem jött össze. Viszont olyan szakmai anyagokat hoztunk a beszélgetésre, ami a résztvevők segítségére lehet a nőkkel folytatott munkában.

A Szockafé szervezői: **Kozma Judit** és **Lombos Petra**

AZ ÉV ADOMÁNYOZÓJA

(Civil Rádió, 2003. február 12.)

Adakozásban élen járó gazdasági szervezeteket és magán-személyeket, valamint példaértékű munkát végző civil szervezetet jutalmazott a NIOK Alapítvány. Az 1995 óta odaítélt díjakat idén is három kategóriában osztották ki. A 2002-es év egyéni adományozója **dr. Tamás István**; vállalati adományozója az **Alcoa** Magyarországi vállalata; az év civil szervezete pedig a **Peter Cerny Alapítvány** lett.

74 FT VAGY 120 FT ?

Apróságnak tűnik, de egy „új”-fajta szemlélet tükröződik az alábbi hírben:

A Kelenföldi Pályaudvarról vonattal 15-20 perc alatt lehet eljutni a Keleti Pu-ba. Ennek az ára 74 Ft. II.osztályon teljes árú jeggyel. Naponta legalább 30 ilyen vonat van, amivel ezt a távolságot le lehet küzdeni. Ehhez nem kell fejlesztés, befektetés, ez ma is működik - csak használni kell!

Csernus László
(csernusl@bp-xi.hu)

ÁRAMSZÜNET AZ AKÁCOS UDVARBAN

(Civil Rádió, 2003. február 10.)

Fény nélküli, színes programot szervez az „Akácós udvar” Gondozó és Szolgáltató Központ, a (1073 Budapest VII.) Akácfa u. 61. alatti pincelabirintusában. Olyan szórakozás vár a bátor vállalkozókra a teljes sötétben, amely az ízlelésnek, finom tapintásra vágyó kezeknek, orrnak, fülnek, izgalmas lehet. Ez időre teljesen besötétítik az Akácós udvar valamennyi pincehelyiségét, a terület különböző helyszínei azonban átjárhatóak. Lesz gimnasztika térdinamikai gyakorlatokkal, spirituális énekkör, improvizatív zenélés és beszélgetés sztárvendégekkel, táncház, masszázs, jósa, kézműves foglalkozások, Braille névjegykártya készítés, tapintható illatos képek tárlata, vetélkedők, tombola és büfé, valamint sok meglepetés a szerelmes pároknak. A tájékozódásban a narancs illatú házigazdák lesznek a vendégek segítségére, illetve minden teremnek más-más illata lesz.

Jegyek előjegyzése Teknős Zsókanál: 343-1035

JAVASLAT KÖRNYEZETBARÁT LAKÁSPOLITIKÁRA

A Levegő Munkacsoport elkészítette javaslatát egy olyan lakáspolitikára, amely elősegíti a környezet védelmét, a társadalmi szolidaritás erősítését, a gazdasági hatékonyság javítását, és összhangban van az Európai Unió országainak közös törekvéseivel. Olyan lakáspolitikára van szükség, amely újabb természetes területek elfoglalásának ösztönzése helyett a meglévő lakásállomány felújítását, a leromlott ipari és lakóterületek, közterületek újjáélesztését segíti elő. A javaslat teljes szövege a <http://www.levego.hu/kiadvany/allamhaz/lakas03V.htm> honlapon olvasható.

Levegő Munkacsoport (levego@levego.hu)

HUMSZOLG - KÖZGYŰLÉS

A Nonprofit Humán Szolgáltatók Országos Szövetsége 2003. április 8-án (kedden) fogja megtartani idei közgyűlését. A délelőtti Közgyűlést 13-17 óra között egy konferencia követi, melynek munkacíme: „Civilek nélkül nincs demokrácia”. Tervezett témák: (1.) Kalap program (önkormányzat - nonprofit - forprofit együttműködés a Főváros VII. kerületében) (2.) ESZOCSA (3.) ESZCSM (4.) EU.

ADOMÁNYOZÁS

Elindította **„Szívdobbanás”** jótékonyági kampányát az **i90.hu** nevű új honlap, amellyel az internetes portál felhasználói jótékony szervezetek támogatására kapnak lehetőséget. A portál egy rögzített árú elektronikus piac, ahol CD-k és DVD-k eladására és vásárlására nyílik lehetőség.

Vásárláskor a vételár automatikusan az eladó által választott jótékony szervezethez kerül. A magyar honlap címe: www.i90.hu Segítsen a rászorulókon - tegye pénzzé megunt, vagy szükségtelenné vált CD- és DVD-lemezeit! Adja meg az eladni kívánt árucikk vételárát, valamint a támogatni kívánt jótékonyági intézmény nevét! Az i90 a megvásárolt termékek teljes vételárát átutalja az Ön által megjelölt szervezetnek, sőt az árucikkek kiszállításának postaköltségét is 100%-ban visszatéríti Önnek! Vegyen részt az i90 Szívdobbanás-programjában, és nyerjen egy DVD-lejátszót! A Szívdobbanás-program az alábbi karitatív szervezeteket támogatja:

Hasonló módon segíti a United Way Alapítványt a **Vatera Kft.**, mely az egyik legismertebb magyar aukciós site gazdája. Ők a jótékony célra felajánlott tárgyakat 1 Ft-os kikiáltási áron viszik aukcióra a www.vatera.hu oldalon.

ADOMÁNYVONAL

(NSZ • 2003. február 15. • Szerző: Sz. B.)

A Matáv tavaly kísérleti jelleggel a **1788**-as számon elindította az **Adományvonalat**, amelynek lényege, hogy a *szám felhívásával bárki át tud utalni száz forintot a meghirdetett támogatási célokra*. Tavaly összesen húszmillió forint adomány gyűlt össze, amelyet a **(1)** Magyar Vöröskereszt, a **(2)** Magyar Bohócok a Betegekért Alapítvány, a **(3)** Magyar Rákellenes Liga, valamint a **(4)** Remény a Leukémiás Gyermekért Alapítvány kapta meg. Idén január 1. és február 28. között a **(5)** Menhely Alapítvány, március 1. és április 30. között a **(6)** Gyermek a Gyermek Egészségéért Alapítvány, május 1. és június 30. között a **(7)** Művészek a Leukémiás Gyermekért Alapítvány végül szeptember 1. és október 31. között az **(8)** UNICEF számlájára jutnak el a százforintos adományok. A telefonvonal működtetését a Matáv finanszírozza, a hívásokért pedig nem számít fel kapcsolási díjat.

TOVÁBBKÉPZÉS

A Szegedi Tudományegyetem Egészségügyi Főiskolai Kar Általános Szociális Munkás Szak 2003. szeptemberétől új évfolyamot indít a **gyermek- és ifjúságvédelmi tanácsadó** szakirányú továbbképzési szakon. Jelentkezési határidő: **2003. május 31.** A jelentkezés feltételei:

- felsőfokú humán szakképzettség (szociális, pedagógiai, teológiai, egészségügyi, jogi, államigazgatási, bölcsész, közgazdasági)
- legalább kétéves gyakorlat gyermekek, fiatalok, családok körében végzett segítő tevékenység terén

A képzés a gyermekjóléti alapellátásban, a gyermekvédelmi szakellátásban tevékenykedő munkatársaknak nyújt segítséget:

- alapképzésben megszerzett ismereteik bővítéséhez
- a szakterületnek megfelelő speciális ismeretek és készségek fejlesztéséhez
- munkakör betöltéséhez szükséges szociális végzettség megszerzéséhez

Tanulmányi idő: két év. Várható tandíj: 70.000 Ft/félév.

A jelentkezők 2003. júniusában felvételi elbeszélgetésen vesznek részt. A képzésről bővebb információ és jelentkezési lap igényelhető:

Szegedi Tudományegyetem, Egészségügyi Főiskolai Kar, Tanulmányi Osztály, **Tormáné Maurits Éva**, 6726. Szeged, Temesvári krt. 31., Telefon: 62/545-023.

Intenzív angol nyelvkurzus

Civil szervezetek tagjainak és önkénteseinek

Helyszín: Debrecen

Időpont: 2003. április 1-3.

Nyelvtanár: John Grove (Nagy-Britannia)

További info:

<http://www.nonprofit.hu/hirek/egyhir/109463.html>

Vezetési és szervezetfejlesztési ismeretek

Képzés célja: civil szervezetek vezetőinek és tagjainak vezetési és szervezetfejlesztési gyakorlati ismeretek átadása minőség-biztosítási sztenderdek alapján

Helyszín: Debrecen

Időpont: 2003. április 7-8.

Tréner: John Grove (Nagy-Britannia), tolmácsot biztosítunk

Jelentkezés és további információ:

Földesi Szabolcs, Tel.: (52) 531-053,
(foldesi.szabolcs@riszi.hu)

TEREPTANÁR KÉPZÉS

A Humán Fejlesztők Kollégiuma Regionális Forrásközpont (Debrecen) és a Népjóléti Képzési Központ (Salgótarján) **TEREPTANÁR KÉPZÉST** szervez 2003. áprilisától. A képzés ideje: 200 óra. A tanfolyam várható időtartama 8 hónap (heti egy munkanap). Az oktatás a Népjóléti Minisztérium által engedélyezett központi képzési program alapján történik az alábbi tematika szerint: a szociális képzések rendszere és jellemzői; tereptanári ismeretek; szakmai ismeretek; készségfejlesztés; gyakorlat.

A hallgatók a tanfolyam befejezését követően tereptanári tevékenységre jogosító tanúsítványt kapnak, melyet a Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet állít ki.

A képzésre jelentkezés feltétele:

felső-, vagy középfokú szakirányú végzettség, minimum 3 év szakmai gyakorlat a szociális intézményrendszerben. A jelentkezők számától függően felvételi beszélgetésre kerül sor. (A képzés keretszáma: 25 fő.)

A képzés részvételi díja: 10.000,- Ft

Amennyiben valaki részt kíván venni a Tereptanár képzésen, **szakmai önéletrajzát, valamint a kitöltött jelentkezési lapot 2003. március 20-ig** juttassa vissza. a Humán Fejlesztők Kollégiuma, 4025 Debrecen, Török Bálint u. 4. címére. A képzéssel kapcsolatban bővebb információt az alábbi telefonszámon kérhetnek Herczeg Zoltántól: (52) 316-289, 342-451.

LEVÉL A TÁVOLBÓL

Bizonyára sokan emlékeznek még a szociális munka oktatásának „hőskorából” két amerikai szociálmunka oktatóra: **MARGARET YEAKEL**-re és **RICHARD STEINMANN**-ra, akik többek között **az első magyarországi tereptanár kurzus oktatói voltak.** (Remélem nem csak zárójelben jegyzem meg: mindketten megérdemelnének egy-egy magyar szakmai kitüntetést is!) Margaret most 87 (!) éves, és kettejükéről minap az alábbi e-mailt kaptam: (Bocs a fordítási hibákért.)

„Február 15-én Jed és én Philadelphia mentünk a béketüntetésre. H-ű d-e h-i-d-e-g v-o-l-t, de jó volt 30.000 ember gyűrűjében menetelni, énekelni.

Február 16.: 87 éves, barátommal, Margarettel már hónapok óta alig vártuk, hogy megnézhessük a Pennsylvania Ballet előadásában a Carmina Burana-t a Philadelphiai Zeneakadémián. Mivel Margaret látása erősen korlátozott, ezért közvetlenül a második sorba vettem jegyet (darabját 63 dollárért = 14.500 Ft/db) De mivel majd fél méter magas hó szakadt a városra, nem tudtuk mitévők legyünk. Tudtuk, hogy a Zeneakadémián még soha nem maradt el egyetlen előadás se. Meghánytuk-vetettük, de legfőképpen ahhoz kellett bátorságot mewritenünk, hogy a hó hazafelé még magasabb lehet. Végül abban állapodtunk meg, hogy nekivágunk ugyan a 8 mérföldes (kb.13km-es) útnak, be a városba, de azonnal visszafordulunk, ha Margaret úgy akarja. Biztos ami biztos, 2 órával korábban indultunk el az amúgy 40 perces útra. Befelé minden rendben ment. A parkolóban is rengeteg hely volt, mert a közönség fele egyszerűen nem mert nekiindulni ebben a hóesésben. Hazafelé csak a Westchester Pike-ot nem tisztították meg, de ott bizony a mi kerekünk is megcsúszott. Azért nyugodtan és hihetetlenül lassan hazagurultunk és nagyon büszkék voltunk magunkra! Ja, és a balett is szenzációs volt!

Richard Steinmann
(mainerich@aol.com)

(A szerk. megjegyzése: Vajon melyik magyar szociális munkás fog 87 éves korában tüntetésre és koncertekre járni, félméteres hóban vezetni, miközben a közönség fele elindulni se mer?
Válasz a szerkesztők belső levelezéséből: *mindenki, aki megérezte ezt a kort*

SZAKKÖNYVEK

Cseri Péter:
Segítségnyújtás a végeken

Sok szó esik ebben a könyvben a szenvedésről, ugyanakkor a segítségnyújtás nagy lehetőségeiről, és azok bukdácsolásairól is, akik ezek enyhítésére törekszenek. A szenvedés, a veszteség, a halál olyan kérdések, amiről sok ember nem szívesen hall, noha mindenkit fog-

lalkoztat. A kötet szellemiségét meghatározó gondolat szerint a betegség során az ellátás egysége a család, ahol a fizikai, lelki, szociális és spirituális szükségletek összefonódása embervoltunkból következő megkerülhetetlen igazság. A család gyászra való felkészítése, a szenvedés örök miértjének kérdésével való szembenézés, a gyermekek tájékoztatása, a haragosokkal való megbékélés, a beteget gondozó és a hozzátartozókat támogató szakemberek csoportjának együttműködése, az önkéntes segítők képzése, a szolgáltatások fejlesztése és még számos kulcsfontosságú kérdés szerepel a tanulmányokban.

A kötet a British Know-How Alap által támogatott *Szociális munka súlyos betegekkel* c. szakmai programban megfogalmazott cél mentén készült. A huszonöt tanulmány jelentős része már a megírás pillanatában is a szociális munkások feladatait, lehetőségeit tartotta szem előtt, a többi tanulmány szerzőinek pedig holisztikus, rendszerszemléletű megközelítése teszi gazdagabbá a látásmódunkat. Ez utóbbi csoportba sorolhatók a teammunkával, stresszel, konfliktusokkal, etikai kérdésekkel, képzéssel, kulturális és szociológiai háttérrel foglalkozó írások. Bár a példák többsége az élet végéhez érkező betegek és hozzátartozóik ellátásával foglalkozik, a tanulmányokban ismertetett elméletek, módszerek és készségek többsége általános érvényű nem csak az egészségügy és a szociális ellátás e határterületén, hanem a szociális munka, még tágabban pedig a segítő foglalkozások mindennapjaiban is. Kiadó: Magyar Hospice-Palliatív Egyesület, 2002 B5 formátum, 400 old. 25 tanulmány. Megrendelhető: Hospice Egyesület, 1091 Bp. Üllői út 49-51. T/F:215-0938 Ára: 2100 Ft.

HÍRLÁNC 101.
Regionális szakmai információs szolgálat 2002. 12. 20.

Regionális szakmai információs forrásokból:

A szakmai tájékozódásnak napjainkban egyre inkább az elektronikus változatai terjednek el. Am a papír alapú megoldásoknak (a munkahelyi hirdetőtáblára kiakasztható illetve kézbe vehető, buszon, vonaton olvasható formátumnak) is meg vannak a mással nem pótolható előnyei. Ezért feltételezhető, hogy sohasem fognak megszűnni.

Most a debreceni **Humán Fejlesztők Kollégiuma Regionális Forrásközpont** által szerkesztett és terjesztett **Hírlánc** aktuális számából csemegézünk.

40 ÉVES CÍVIS-SZTORY

„Segítőszolgálat születik” címmel jelent meg az Életfa Segítőszolgálat könyve. **Ferge Zsuzsa** köszöntőjéből idézünk: „**Hallgató Éva** és munkatársai elsőként ismerték fel, a kultúra és a szociális munka közötti szükséges kapcsolatot. Fokozatosan tették egyre nyitottabbá munkájukat és az

intézményt (a debreceni Csapókerti közösségi Házat – a szerk.) Nem sok idő kellett, hogy letérjenek a megszabott és megszokott ösvényről. A nyitottság azt is jelentette, hogy egyenrangú kapcsolatokat alakítottak ki a körülöttük lévőkkel. Nem receptet írtak számukra, hanem odafigyeltek hangjukra, szükségleteikre. Mindez már civil mozgás, civil kurázi volt a javából, még mielőtt formát is kapott volna azáltal, hogy e ház falai között megalakult az Életfa Segítőszolgálat Egyesület. A rendszerváltás után ... rátaláltak a szociális munka és a szociálpolitika hazai és nemzetközi progresszív irányzataira. Így országosan mintaértékű közösségfejlesztés indult ki innen, amely adaptálta azt, amit lehetett és kitalálta azt, amire nem volt minta ... egyben mintegy katalizátor szerepet kezdett betölteni a város gazdagodó szociálpolitikai világában." A kiadványban az egyesület alakulásának körülményeit, motivációit elevenítik fel, valamint bemutatják a szervezet létrejöttét meghatározó és jellemző intézményi, szűkebb társadalmi környezetet. Ehhez a Csapókertről, az immáron 40 éves (!) közösségi házról és a segítő szolgálatról 1988 és 1995 között készült tanulmányokat, ismertetőket, projektleírásokat gyűjtötték össze. Ezt követően olyan 1997-ben lejegyzett interjúk, beszélgetések olvashatók, melyek az Életfa Segítő-

szolgálat Egyesület tevékenységét, működését jelentősen meghatározó szakemberekkel készültek.

SZUPERVÍZIÓ

Az alábbi táblázat a debreceni Humán Fejlesztők Kollégiuma Regionális Forrásközpont szupervíziós ajánlata. **Debrecenben további felvilágosítás** kérhető Herczeg Zoltántól: (52) 316-289, (52) 342-451.

A szupervíziót igénylőknek érdemes felkeresniük az ország teljes területét lefedő Szociális Forrásközpontok hálózatának tagjait **Békéscsabán** (Tel: 66/440-745) **Budapest** (1/327-1419), **Győrben** (06/96/321-764), **Nyíregyházán** (42/400-378), **Pécsett** (72/514-100), **Sárbogárdon** (20/927-0980), **Szolnokon** (56/410-030), **Szombathelyen** (94/342-483), és **Zalaegerszezen** (92/312-240), mert mindenütt kb. hasonló szupervíziós kínálattal rendelkeznek.

Info: Eszik Zoltán
(eszik@ella.hu)

	<u>Célja</u>	<u>Tervezett csoportok száma</u>	<u>Fő/csop.</u>	<u>Csoport időtartama</u>	<u>Részvételi díj</u>
Csoport-szupervízió	<i>Szakmai kompetencia, személyiség és önismeret fejlesztése. (A képzés jellemzően a különböző intézményekből érkező résztvevők által "hozott" esetekre fókuszál.)</i>	2 csoport/megye. A csoportra az első 14 fő jelentkezését tudják elfogadni.	7 fő	8 alk. x 2 óra	4.000,- Ft (a résztvevők, ill. az intézmény is fedezheti)
Team-szupervízió	A team-szupervízió a szociális intézmények együtt dolgozó szakmai csoportjának együttműködését, a szervezeti kapcsolatok megértését, a szakmai-szervezeti tapasztalatok közös feldolgozását segíti. Jellemzően a teamen belüli együttműködés fejlesztését, a hatékony munkavégzést, a team identitás erősítését szolgálja.	2 csoport/megye. A csoportra az első 2 team jelentkezését tudják elfogadni	10 fő	8 alk. x 2 óra	4.000,- Ft (megj.: mint fent)
Eset-megbeszélő csoport	Az eset kreatív vezetésének elősegítése, az esetgazda érzelmi terheinek csökkentése.	1 csoport/megye. A csoportra az első 12 fő jelentkezését tudják elfogadni.	12 fő	8 alk. x 2 óra	4.000,- Ft (megj.: mint fent)

KONFERENCIA

MINDENGYERMEK KONFERENCIA (2003. MÁJUS 26-28.)

Az ELTE BTK Szociológiai és Szociálpolitikai Intézetének Szociális Munka és Szociálpolitika Tanszéke, a Hilscher Rezső Szociálpolitikai Egyesület és Gyerekparadicsom Alapítvány **MindenGyerek** címen konferenciát szervez a gyermekekkel foglalkozó szakemberek számára. A konferencia fővédnöke **Ferge Zsuzsa** akadémikus.

A konferencia célja, hogy interaktív módszerekkel, szakma- és szektorhatárokon átnyúlva ismereteket adjon a különböző szakmák keretében gyerekekkel foglalkozó szakemberek munkájáról, a gyerekekkel való foglalkozás innovációról, példaértékű tevékenységeiről, eredményeiről, továbbá a szakemberek munkáját segítő műhelymunkákról, kiadványokról, képzésekről.

A szervezők a konferencia középpontjába a most induló intézményeket - a gyermekjogi biztost és a gyermekjogi képviselőket, a települések önkormányzatai által kötelezően nyújtandó ifjúsági információs és tanácsadó szolgáltatást, a gyermekek napközbeni ellátásának alternatív formáit - állítják, de nem feledkeznek meg a fogyatékos gyerekek és családjaik segítségéről sem, s a fogyatékosok nemzetközi éve külön alkalmat ad az új kezdeményezések, eredmények, és a szakmaközi együttműködési lehetőségek bemutatására.

A Konferencia vendégei: Bécs belvárosi kerületei gyerekjóléti szolgálata munkatársai és partnerei.

A konferencia által érintett **téma- illetve tevékenységi körök:**
Bűnmegelőzés - egészséges életmód, életmódnevelés - fiatalok részvétele a települések életében - fogyatékosok - gyerekházak - gyermekek napközbeni ellátása alternatív formái - gyermeki jogok érvényesülése - információ, tanácsadás, alacsony hozzáférési küszöbű intézmények - iskolából kihullott gyerekek reintegrációja: szakképzés, befogadó iskolák - játék-kutatások - önkéntesség - önkormányzati ifjúsági referensek munkája - pályázatok és egyéb minisztériumi támogatások gyerekekkel foglalkozóknak - programok csellengő gyerekekkel - programok roma gyerekekkel - szabadidő - szakmai dilemmák - szociokulturális indíttatású művészeti nevelés.

Jelentkezés 2003. április 1-től

Honlap: <http://mindengyerek.ngo.hu>

E-mail: mindengyerek@ngo.hu

Írásbeli jelentkezés: 06-(1) 357-5529

"ÚJ DIMENZIÓK -

INNOVATÍV ÉS INTENZÍV CSALÁDTÁMOGATÓ PROGRAMOK"

2003. április 3.

Jókai Klub, Budapest XII. ker. Hollós utca 5.

Plenáris előadások:

Intenzív, videót használó családtámogató programok Hollandiában - dr. Henk Vermeulen - Amszterdam

Csinálni, visszajelezni, tanulni - alternatív elmélet és gyakor-

lat Csehországban - Mgr. Katerina Beaufortova - Prága
Partneri kapcsolat szülők és szakemberek között - az együttműködés fontossága a családokat segítő intézményekben - Szilvási Léna - Budapest

Szekció ülések:

Nevelőszülői hálózatépítés és tanácsadás" - dr. Henk Vermeulen, pszichológus, SaC - Amstelstad

Kapcsolatépítés a nulladik szinten - kórházi koraszülött osztályokon - Vecsei Kinga, szociális munkás, videotréner-szupervízor

Családsegítés másképp - innovatív programok bemutatása civil szervezetek részvételével

A pedagógusok és szülők együttműködésének segítése - iskolákban, óvodákban - dr. Sallai Éva, egyetemi oktató, videotréner-szupervízor - Veszprém

Ugrin Erzsébet, pszichológus, videotréner, Budapest

Részvételi díj: 2000.- Ft, diákoknak 1000.- Ft.

További információ: **Magyar Videotrénings Egyesület**

Tel: 248-1316; E-mail: videotraining@mail.datanet.hu

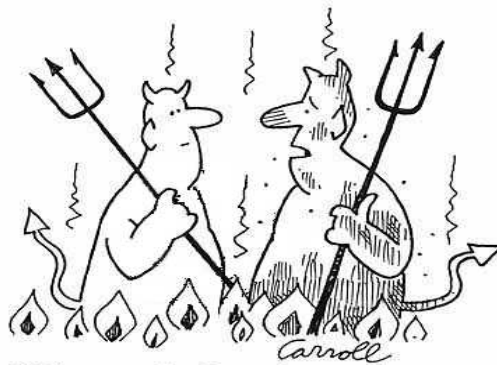
Nemzetközi adománygyűjtési szeminárium

Időpont: 2003. május 25-29

Helyszín: Ukrajna, Kijev

Részletek és jelentkezés: office@philanthropy.org.ua

KIÉGÉS

„Ha már Te is annyi ideje itt leszel, mint én, akkor majd Te is a saját bőrödön fogod érezni a kiégés első jeleit.”

ÁLLÁS

Az Önkéntes Központ Alapítvány (ÖKA) programvezetőt keres: <http://www.nonprofit.hu/allasok/kinal/220.html>

Az Önkéntes Központ Alapítvány 1 polgári szolgálatost keres:

<http://www.nonprofit.hu/allasok/kinal/222.html>

EGY KIS SZOC.POL.TÖRTÉNET

A kerek évforduló miatt aktuális hír (pontosan 53 éve történt...)

“Krachtusz Sándor, a Férfiruhaipari Nemzeti Vállalat szabósegéde afeletti dühében, hogy kiírták a betegállományból, olóval készakarva belevágott a futószalag hevederébe, amivel súlyos kárt okozott népgazdaságunknak. - Krachtusz Sándort ezért ötévi fegyházra és politikai jogainak tízévi felfüggesztésére és tízévi hivatalvesztésre ítélték.”

In: Szociálpolitika, II.évfolyam.7.szám (1950. július hó), Kiadta: a Szakszervezetek Országos Tanácsa.

MEGALAKULT A SZOCIÁLIS ELLÁTÓK ÉS SZOCIÁLIS ELLÁTOTTAK EGYESÜLETE

(Szochálón: 2003-02-13 14:49:51 • Forrás: MTI)

A nem állami, nem egyházi szociális intézmények fenntartóinak, dolgozóinak és gondozottjainak képviselői ez év elején megalakították a Szociális Ellátók és Szociális Ellátottak Egyesületét.

Pósfai Gábor, a szervezet elnökhelyettese és szóvivője szerint az egyesület megalakítását az utóbbi időben elfogadott, illetve elfogadás előtt álló, az egyesület tagjai számára sokszor kifejezetten hátrányos következményekkel járó jogszabályok tették szükségessé. Az egyesület önkormányzati elven működő szakmai érdekvédelmi és érdekképviseleti társadalmi tömörülés, amely átlátható működésével és befolyásával védi a szociális ellátást végző szervezetek, a foglalkoztatottak és az ellátást igénybe vevők szakmai, erkölcsi, jogi és gazdasági érdekeit.

A szervezet céljai között szerepel, hogy részt kíván vállalni a szociális ágazatot érintő jogszabályok, jogszabály-tervezetek szakmai véleményezésében, a meglévő jogszabályok hibáinak feltárásában, valamint a joghézagok kiküszöbölésében.

Az egyesület szakmai alapelveit etikai kódexbe foglalja, és kiépíti tagjai között a gyors információcsere hatékony rendszerét. A szóvivő közlése szerint kapcsolatot tartanak hazai és

külföldi ellátó és érdekvédelmi szervezetekkel, kommunikációra törekcszenek az ellátásban részt vevő munkavállalókkal, valamint szakmai fórumokon és kiadványokban számolnak be tapasztalataikról.

A szerkesztők megjegyzése: A lehetséges együttműködés reményében megpróbáltuk megkeresni a kollégákat, de nem sikerült. Ügyetlenek voltunk. Vagy tán mégse? Ki tud róluk?

AZ EGÉSZSÉG ÉVTIZEDÉNEK JOHAN BÉLA NEMZETI PROGRAMJA

(www.origo.hu)

Az Egészségügyi Minisztérium tíz évre készített népegészségügyi programjában egyaránt vannak milliárdokat igénylő általános tervek és egészen konkrét ötletek. A “szegények életszínvonalát emelni kell” és “készüljön CD-ROM a parlagnfüirtásról” programpontok egyaránt megtalálhatóak benne. Az Országgyűlés hamarosan dönt a program beindításáról, melyet mindegyik párt támogat.

Az Egészség Évtizedének Johan Béla Nemzeti Programja címet viselő százoldalas program az oktatástól az önkormányzatokig, a civil szervezetektől az ÁNTSZ-ig, a politikusoktól az újságírókig rengeteg feladatot ad az egészségesebb Magyarorszáért.

A megvalósítandó célok egy részét számokban és százalékokban adták meg a szerkesztők: a magyarok passzív dohányzással töltött idejét például 20 százalékkal kell csökkenteni, a napi zöldségfogyasztásunkat 150 grammal kell emelni, 15 százalékkal több magyarnak kell rendszeresen sportolnia, 342 frissen végzett onkológus szakorvos kell, évente 460-tal kevesebb nő fog meghalni végbél- és vastagbélrákban, és az egészségügyben dolgozók 100 százaléka használhatja az Internetet.

A program alapelveit mindegyik parlamenti párt támogatja. Kökény Mihály egészségügyi államtitkár szerint ez az első átfogó, hosszú távú és egy kormányzati ciklus elején megírt, tehát beindítható népegészségügyi program a rendszerváltás óta. Gógl Árpád, az Orbán-kormány volt egészségügyi minisztere, Fideszes képviselő szerint “az anyag támogatható”, annak ellenére, hogy pontatlan és sok benne a germanizmus. Utóbbira szerinte azért van sok példa a szövegben, mert jelentős részét WHO (az ENSZ egészségügyi szervezete) anyagaiból fordították. Kökény szerint három okból is különlegesnek számít a program:

fokozatosan bevezethető, folyamatos fejlesztéseket tartalmaz; felnőttként kezeli az embereket, vagyis nem fenyegeti, hanem meggyőzni próbálja például a dohányzókat; és nem teszi ágazati belüggyé a népegészségügy kérdését, hanem az oktatási tárcától az Igazságügyi Minisztériumig mindenkinek feladatot ad. Többen, például Mézes Éva, az egészségügyi bizottság szabad demokrata alelnöke, pont attól félnek, hogy ez lehet a program veszte. Attól tart ugyanis, hogy nem sikerülhet mindenkit lépésekre kényszeríteni. Kökény szerint elegendő kormányzati akarat van a program teljes végrehajtására.

A program végigveszi a legveszélyesebb kórokat és rizikó-faktorokat, amelyek a legtöbb magyar halálért felelősek. Ezek között épp úgy szerepel a dohányzás és a zsíros ételek fogyasztása, mint a mellrák, az AIDS vagy a környezeti katasztrófák. Minden problémakörnél a megoldás érdekében kiderül, hogy mit kellene tenniük a tanároknak, az orvosoknak, az önkormányzatoknak, a törvényhozóknak és a médiának az adott veszély csökkentésének érdekében.

Itt a feladatok nem csak tíz évre szólnak: minden fejezet külön vizsgálja, hogy mit kellene tenni idén és jövőre, és vannak további, 2013 előtti határidők is.

A program végrehajtására nincs külön költségvetési keret, mert sok feladathoz nem pénz, hanem politikai döntés kell, és a terv különböző tárcákat és intézményeket érint. 2003-ban az egészségügyi tárca 2 milliárd forintot különített el a programban szereplő, rá vonatkozó feladatokra. Idén nagy szerkezeti változások még nem várhatóak:

beindulnak monitorozási programok és tanterv-előkészítések, illetve konkrét tervek készülnek a sokszor csak általánosságban megfogalmazott célok végrehajtásáért. A program keretében a következő látványos akciókra készül a tárca 2003-ban: erősödni fog a dohányzásellenes kampány; idén is megszervezik május elsején a hipertónia- napot; lesz parlagfű-ellenes hét; és kiterjesztik a méhnyakrák szűrő programot. Az ÁNTSZ új feladataival kapcsolatos reformok is elindulnak.

A Johan Béla terv elkésztő képét fest a magyarok egészségi állapotáról. A férfiak átlagéletkora nyolc, a nők hat évvel kevesebb, mint az Európai Unióban élőké. A férfiak 41, a nők 26 százaléka dohányzik, mely szenvedély évente 28 000 embert öl meg az országban. Sehol a világon nincs még egy hely, ahol ilyen arányban halnának meg tudórákban a férfiak. A lakosság 5-10 százaléka alkoholisták, és a férfiak 64 százaléka naponta iszik alkoholt. Az emberek kicsit több mint a fele elhízott. A fogszuvasodás már-már népbetegség. Minden negyedik embert daganatos betegségek visznek el, de rákszűrésre alig járnak. Az egyetlen kedvező fejlemény, hogy az öngyilkosságok száma 1994 óta csökken, de a program szerint 30 százalékkal több depressziós beteget kellene ellátni ahhoz, hogy az ettől szenvedők legalább egy része orvosi segítséghez jusson.

Majdnem minden program az oktatással kezdődik. Az óvodától érettségiig terjedő egészségnevelési programot kellene kidolgozni, hogy a gyerekek felkészültek legyenek a megelőzhető fájdalmak elkerülésére. Az egészségügyi bizottság tagjai pártállásra való tekintet nélkül szeretnék bevezetni az egészségtan tantárgyat a közoktatás minden szintjén. Csak javaslatként szerepel a programban, de a képviselők egyik szívügye, hogy naponta kötelező testnevelési órákon vegyenek részt a gyerekek.

A következő két év alatt 800 pedagógust kellene kiképezni, hogy aztán minden tanárképzési formában kötelező tantárgy lehessen az egészségtan. Az egészségügyi képzést is megreformálná a program, különösen az egyetemi szintű védőnőoktatás beindítása lenne nagy változás, de szerepel az onkológus nővér- és orvosképzés bővítése is.

A program nem győzi hangsúlyozni, hogy az állam helyett a civil szervezetek megoldhatnák egy csomó mindent, az egészségesebb Magyarországért. A prevenció, az idősek ellátása, a felvilágosítás és a tömegsport területén is intézhetőnek civilek a program szerint, ehhez azonban az alapvető feltételek is hiányoznak: nincs akkreditációs rendszer, ami a támogatásra méltó szervezetek körét meghatározná; nincs pályázati rendszer, ahonnan pénzt kaphatnának ezek a szervezetek; és nincs ellenőrzési rendszer, mely vizsgálná, tényleg helyesen költik-e el a pénzt. Ezért a Johan Béla terv a következő években ezen intézményi keretek megvalósítását tűzte ki célul.

Különösen fontos része a programnak a tömegkommunikáció. Schvarcz Tibor szocialista képviselő szerint "folyjon a vízcsapból is" a Johan Béla terv.

Szerinte különösen a nőket kellene megszólítani, mert ők képesek egy család táplálkozási, életviteli szokásait megváltoztatni. A terv szerint az újságíróknak folyamatosan propagálniuk kellene az egészséges életmódot, arról azonban nem szól a szöveg, hogy erre hogyan lehetne rávenni a sajtó munkatársait.

Külön rész foglalkozik a legveszélyeztetettebb rétegekkel: a cigányokkal és az idősekkel. A cigányok rosszabb életszínvonaluk miatt még rosszabb egészségi helyzetben vannak, mint az itt élők többsége. Ezért a programban a feladatok között szerepel például a putrisorok felszámolása vagy csatornázása és modernizálása, mely az önkormányzatok feladata a terv szerint. A magyar egészségügy történetében új elemként került a programba az orvosok kommunikációs felkészítése: a terv szerint például külön oktatnák a cigány kultúrát az egészségügyi dolgozóknak, mert sokszor a kölcsönös bizalmatlanság vezet tragédiákhoz.

Az idősek érdekében egészen konkrét ötletek szerepelnek a tervben, a szerkesztők talán itt és a munkahelyi sportolás témakörében figyeltek leginkább az apró részletekre. Az idősek magányossága ellen javasolják például, hogy minél több egyedülálló nyugdíjas kapjon internet-hozzáférést és vészjelző karperecet, amelyen egy gombnyomással segítséget lehet hívni. A program többek között javasolja nyugdíjas klubok szervezését, hogy nyugdíjasok vigyázzanak dolgozó szülők gyermekeire, vagy szervezzenek magányos idős hölgyek főzőtanfolyamot kamaszoknak.

A munkahelyi mozgással kapcsolatban már kész reklám-szövegeket is tartalmaz a program.

Munkahelyeken választható akciók közül javasolja például a: "Menjünk lépcsőn lift helyett!" - "Mozogj egér nélkül is!" - "Munkahelyi sportpéntek" - "Öltönyös és kosztümös torna" - "Mozgó percek és mozgó testek" programok bevezetését. A honvédségnél "Az egészség a legerősebb fegyver" jelszó kiadását javasolják. A megelőzés mellett a szűrőprogramok elindítása is különösen hangsúlyos a szövegben. Gógl Árpád szerint kicsit túlzottan is, mert a szűrés már meglévő betegségek gyógyításában segít, viszont a cél az volna, hogy e betegségek ki se alakulhassanak. A program szerint sok olyan haláleset történik az országban, melyet megfelelően korai szűréssel meg lehetne akadályozni. Az érrendszeri megbetegedések korai felismerése érdekében a rendszeres vérnyomásmérést, illetve a daganatos betegségek gyógyításáért külön-

bőző szűrések terjesztését tekinti kulcsfontosságú feladatnak a program. A terv szerint a háziorvosokat rá kell bírni, hogy külön foglalkozzanak a szűrések propagálásával, és a veszélyeztetett pácienseik állapotát mindenképpen ellenőrizzék vagy ellenőriztessék.

Példaként említi a program, hogy a Magyarországon különösen sok áldozatot szedő ajak- és szájrakot már korai stádiumban is felismerhetik a háziorvosok, és időben felfedezve, ez a daganat gyógyítható. Schvarcz Tibor szerint is a legfontosabb a háziorvosok példamutató viselkedése: "Amíg a doktor úr dohányzik vagy részegen mászkál, addig nem várhatjuk, hogy az emberek megváltozzanak."

OLVASÓINK ÍRTÁK

A Háló-ról a www.3sz.hu internetes honlapon szereztünk tudomást. Civil szervezetként Családok Átmeneti Otthonát működtetve igyekszünk minden olyan szakmai lapot előfizetni, melyek dolgozóink folyamatos ismeretbővítését segíthetik és rálátást biztosítanak az aktuális szakmai folyamatokra, tapasztalatokra.

Pécs, 2003. 02. 17.

Fajcsiné Sándor Andrea, ügyvezető elnök
Ifjúságért Egyesület (fajcsi@ngo.hu)

Kedves Varga Sándor!

(Válasz a januári számban megjelent: *Három a magyar igazság avagy fő a bizalom* című cikkben felvetett kérdésre)
Ilyen esetben célszerű a legközelebbi patikával megállapodást kötni az alábbiakról: Az érvényes recept hátoldalát lepecsételi és aláírja az erre jogosult kolléga, majd a kliens ezzel a recepttel besétál a patikába, ahol ingyen kiadják neki a gyógyszert. Ezt követően a patika meghatározott időközönként megjelenik a lepecsételt receptekkel, számlákkal, és a segítő szervezet kifizeti, esetleg fordítva, a szervezettől megy át időnként valaki lerendezni a számlát. A klienssel mindössze annyit kell közölni, hogy melyik patikába menjen be. Pécsset működik, talán máshol sikerül.

Tisztelettel: **Streicher Szilvia**
(streicherszilvi@freemail.hu)

Megújult a SZOCIÁLIS SZAKMAI SZÖVETSÉG HONLAPJA!

Régi címünkön - www.3sz.hu - bővebb tartalommal, könnyebben átlátható szerkezettel és interaktív fórum rovattal várjuk az érdeklődő szociális szakmabelieket és mindenki mást.

Kis ízelítő a honlapon megtalálható anyagokból:

- a 3Sz alapidokumentumai, állásfoglalásai, tagszervezetekkel kapcsolatos információk, elnökségi ülések és küldöttgyűlések jegyzőkönyvei, éves beszámolók, szakmai kollégiumok ismertetői, szakmai anyagok (pl. Sapri jelentés), nemzetközi kapcsolataink;
- kiadványaink (Háló, Gyorsjelentések sorozat és Kézikönyvek), rendezvényeink (SzocKafé);
- a szakmai érdekegyeztetés - Szociálpolitikai Tanács - civil párbeszéd: tájékoztató anyagok, eseménynaptár, párbeszéd fórumok jegyzőkönyvei, jogszabálytervezetek, koncepciók;

- angol nyelvű anyagok - European Anti-Poverty Network, International Council on Social Welfare, Európai Unió;
- a szociális szférát érintő friss hírek, pályázati kiírások, rendezvények (konferenciák, képzések), állásközvetítés;
- szociális intézmények, szervezetek adattára keresővel - fenntartó és tevékenységi kör szerint;
- fórum - aktuális, a szociális szférát érintő kérdések interaktív megvitatása, szakmai véleménycsere.

Honlapunkon teret kívánunk biztosítani minden szakmai anyagnak, hírnek (pl. sikeres programokról, rendezvényekről). Várjuk mindazon anyagokat, amelyeket érdemesnek tartanak egy tágabb közönséggel megosztani.

Szerkeszti: **Sógorka Ildikó** - sogorka@3sz.hu

Köszönjük:

az Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium illetve a Fővárosi Szociális Közalapítvány pénzügyi támogatását!

HELYREIGAZÍTÁS

A Háló 2003. január-februári számának 20. oldaláról sajnálatos módon lemaradt a cikk szerzőjének, **Szemerédy Zsolt**nak a neve. A 36. oldalon pedig Faragóné Óz Judit neve helyesen: **Futóné Óz Judit**. Mindkettejük szíves elnézését kérjük.

Kiadja: a Szociális Szakmai Szövetség
A Szerkesztőség címe: 1094 Budapest Liliom u. 8.
Tel.: (1) 216-2866
e-mail: 3sz@interware.hu
web: www.3sz.hu

E szám szerkesztésében közreműködött:
Eszik Zoltán, Gosztanyi Géza, Juhász Mihályné,
Márkus Krisztina, dr. Sziszik Erika,
Szoboszlai Katalin, Varga Sándor
E szám felelős szerkesztője: Gosztanyi Géza

Nyomdai kivitelezés: Grafit Public Kiadó Kft.
www.grafitpublic.hu E-mail: info@grafitpublic.hu

Előfizethető:
Magyar Posta Rt. Hírlapüzemági Üzemigazgatóságnál
(1848 Budapest), az ügyfélszolgálati irodákban,
a hírlapkézbesítőknél, a Hírlapelőfizetési Irodában
(HELIR, 1900 Budapest, Budapest, Orczy tér 1.)
és a vidéki postahivatalokban.